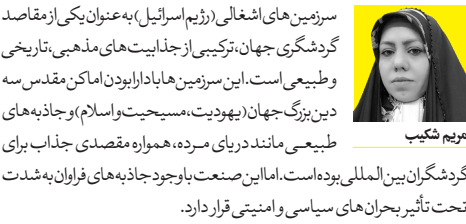

«وقایع اسرائیلیه» به صنعت توریزم در رژیم اسرائیل می پردازد

گردشگری اسرائیل

درگرداب سیاست

مریم شکیب

سرمزمین های اشغالی (رژیم اسرائیل) به‌عنوان یکی از مقاصد گردشگری جهان ترکیبی از جذابیت‌های مذهبی، تاریخی و طبیعی است. این سرزمین هابادارایودن اماکن مقدس سه دین بزرگ جهان (یهودیت، مسیحیت و اسلام) و جاذبه‌های طبیعی مانند دریای مرده، همواره مقصدی جذاب برای گردشگران بین‌المللی بوده‌است. اما این صنعت باوجود جاذبه‌های فراوان به‌شدت تحت تأثیر بحران‌های سیاسی و امنیتی قرار دارد.

تاریخچه گردشگری

تاریخچه گردشگری فلسطین اشغالی با جاذبه‌های مذهبی، تاریخی و طبیعی که آن را به یکی از مقاصد برتر جهانی تبدیل کرده است، شامل دوره‌های مختلفی است که مهم‌ترین آن‌ها را می‌توان به دوره‌های مختلف دوران عثمانی، دوره قیمومیت بریتانیا و پس از تأسیس رژیم نکتبت اسرائیل تقسیم کرد که دوران آخر شامل دوران‌های مختلفی است.

دوره عثمانی (قرن ۱۹):

در این دوران زائران مسیحی، یهودی و مسلمان از دوران قدیم به اماکن مقدس قدس سفر می‌کردند. نخستین هتل‌های مدرن در ریافا و قدس برای پذیرایی از زائران اروپایی در این دوران ساخته شدند.

دوره قیمومیت بریتانیا ۱۹۱۷–۱۹۴۸:

در این دوره گردشگری محدود و مذهبی وجود داشته و زیرساخت‌های اولیه مانند فرودگاه‌ها و جاده‌ها برای زائران مسیحی و یهودی توسعه یافتند. گردشگری سازمان یافته تر شد، اما تحت تأثیر درگیری‌های اعراب و یهودیان قرار گرفته و رونق آن کاهش یافت.

گردشگری پس از اشغال فلسطین و تأسیس رژیم نکتبت اسرائیل (۱۹۴۸ به بعد): این دوره به چند بازه زمانی تقسیم می‌شود. پس از تأسیس اسرائیل در ۱۹۴۸، گردشگری عمدتاً حول زیارت اماکن مقدس یهودی مانند دیوار ندبه در قدس (اورشلیم) متمرکز بود. با این حال، جنگ‌های متعدد با کشورهای عرب (مانند جنگ ۱۹۴۸ و ۱۹۵۶) و عدم ثبات سیاسی، رشد این صنعت را محدود کرد.

دهه ۱۹۵۰–۱۹۶۰:

تمرکز فعالیت‌ها و برنامه‌های گردشگری در رژیم اسرائیل بر جذب یهودیان دیاسپورا از طریق توره‌ای آموزشی و زیارتی بود. این اقدام بخشی از پروژه‌های تقویت هویت ملی بود. در این دوران اکتشافات باستان‌شناسی (مانند طومارهای دریای مرده) به جذابیت‌های تاریخی افزوده بود. در دهه ۱۹۵۰، سالانه حدود ۱۰۰ هزار نفر از اماکن مقدس مانند دیوار ندبه دیدن می‌کردند و تمرکز دولت بر توسعه زیرساخت‌های اولیه مانند فرودگاه‌ها و جاده‌ها برای تسهیل سفر زائران بود.

دوره رونق ۱۹۶۷–۲۰۰۰:

پس از جنگ شش‌روزه (۱۹۶۷)، کنترل رژیم اسرائیل بر قدس شرقی، صحرای سینا و کرانه باختری، اسرائیل کنترل کامل بر اماکن مقدس سه دین بزرگ (یهودیت، مسیحیت و اسلام) را به دست آورد. این امر موجب افزایش چشمگیر گردشگران مذهبی شد و همین امر باعث افزایش شمار گردشگران از ۴۰۰ هزار (۱۹۶۷) به ۱.۲ میلیون (۱۹۷۳) شد.

از دهه ۱۹۸۰–۱۹۹۰ به بعد خطوط پروازی مستقیم از آمریکا و اروپا راه‌اندازی شدند و تمرکز گردشگری و صنعت توریسم در رژیم اسرائیل از گردشگری مذهبی به توسعه گردشگری تفریحی در دریای سرخ و دریای مدیترانه و همچنین معرفی جاذبه‌های تاریخی مانند ماسادا (نماد مقاومت یهودیان)، و شهر سفید تل‌آویو (معماری باوهاوس) تغییر کرد. در این دوره، ثبت آثار تاریخی سرزمین‌های

 در سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹، اسرائیل به رکورد ۴.۵ میلیون گردشگر با درآمد ۷.۲ میلیارد دلاری دست یافت. اما همه‌گیری کرونا در ۲۰۲۰ این رقم را به ۸۳۱ هزار نفر کاهش داد و جنگ در نوار غزه در ۲۰۲۳ ضربه نهایی را وارد کرد، به‌طوری‌که در ۲۰۲۴ تنها ۸۸۵ هزار گردشگر از سرزمین های اشغالی دیدن کردند.	
--	--

اشغالی در میراث جهانی یونسکو آغاز شد و ماسادا در ۲۰۰۱ و شهر سفید تل‌آویو در ۲۰۰۳ در فهرست یونسکو قرار گرفتند. این امر سبب افزایش گردشگر و رونق توریسم در سرزمین‌های اشغالی شد.

دوره اوج گردشگری ۲۰۱۰–۲۰۱۹:

اسرائیل در سال ۲۰۱۹ با جذب ۴.۵ میلیون گردشگر به رکورد تاریخی رسید. درآمد این صنعت به ۷.۲ میلیارد دلار (۲۳ میلیارد شیکل) افزایش یافت و ۶ درصد از اشتغال اسرائیل را مشاغل مربوط به گردشگری تشکیل داد. از عوامل کلیدی این رشد می‌توان به توسعه زیرساخت‌های گردشگری در اسرائیل (افتتاح ۴۱ هتل جدید بین سال‌های ۲۰۱۵–۲۰۱۹)، عادی سازی روابط با برخی کشورهای عربی مانند مصر و اردن، توسعه گردشگری پزشکی در دریای مرده و تبلیغات هدفمند برای جذب مسیحیان و یهودیان دیاسپورا از آمریکا و روسیه اشاره کرد.

دوره بحران‌های اخیر ۲۰۲۰–۲۰۲۳:

با همه‌گیری کرونا (۲۰۲۰) صنعت گردشگری با کاهش ۸۰ درصدی گردشگر روبه‌رو شد و تعداد گردشگران در سرزمین‌های اشغالی به ۸۳۱ هزار نفر رسید.

در سال‌های ۲۰۲۲–۲۰۲۳، گردشگری در رژیم اسرائیل به‌صورت موقت بهبود یافته و با ۳.۱ میلیون گردشگر، رشد ۱۲.۵ درصدی را به دست آورد. در این دوران سهم گردشگران آمریکایی ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده و در مقابل به دلیل جنگ روسیه و اوکراین، گردشگران روسی کاهش یافتند.

بحرائی‌ترین زمان برای صنعت گردشگری در سرزمین‌های اشغالی، جنگ ۲۰۲۳ غزه است که رژیم اسرائیل با سقوط گردشگران از ۳ میلیون در ۲۰۲۳ به ۸۸۵ هزار در ۲۰۲۴ و کاهش ۹۰ درصد گردشگر نسبت به ۲۰۱۹ مواجه شد.

در این دوران ۶۰ هزار شرکت وابسته به گردشگری تعطیل شدند، از جمله این شرکت‌ها ۵۰ رستوران معروف در تل‌آویو هستند که تعطیل شدند. پس از جنگ

رئودادهای کلیدی	درآمد (میلیارد دلار)	تعداد گردشگران (میلیون)	سال
رکورد تاریخی	۷.۲	۴.۵	۲۰۱۹
همه‌گیری کرونا	۱.۵	۰.۸	۲۰۲۰
بهبود موقت	۴.۸	۲.۰	۲۰۲۲
اثرات جنگ	۱.۰	۰.۹	۲۰۲۴

دیار غربی و تبه الصخره در شهر قدیمی قدس (اورشلیم)

مجله – ساخت هتل ۶ ستاره Jumeirah با سرمایه‌گذاری اماراتی – بیت لحم (کرانه باختری)، زادگاه حضرت مسیح و کلیسای میلاد (میراث جهانی یونسکو) با مناقشات سیاسی بر سر کنترل گردشگری توسط رژیم اسرائیل هستند.

وزارت گردشگری

وزارت گردشگری رژیم اسرائیل از سال ۱۹۴۸ به عنوان یکی از نهادهای زیرمجموعه دولت فعالیت خود را شروع کرده است. این وزارتخانه در ابتدا با تمرکز بر جذب یهودیان دیاسپورا و توسعه گردشگری مذهبی برای اماکن مقدس مانند دیوار ندبه شکل گرفت. در دهه ۱۹۶۰، پس از جنگ شش‌روزه و کنترل اورشلیم شرقی، نقش آن به شدت گسترش یافت و به یکی از ارکان اصلی اقتصاد رژیم اسرائیل تبدیل شد. این وزارتخانه با معاونت‌های گردشگری بین‌المللی (مسئول بازاریابی جهانی و جذب گردشگران از اروپا، آمریکا و خلیج فارس)، گردشگری داخلی (توسعه زیرساخت‌های محلی مانند هتل‌ها و پارک‌های ملی)، گردشگری مذهبی (مدیریت اماکن مقدس یهودی، مسیحی و اسلامی)، از ارکان اصلی اقتصاد رژیم اسرائیل است.

در سال ۲۰۲۳ برای احیای گردشگری پس از کرونا، بودجه وزارت گردشگری به ۱.۲ میلیارد دلار (۳۴۰ میلیون شیکل) افزایش یافت که به تبلیغات جهانی، حمایت از پروژه‌ها تأمین مالی طرح‌هایی مانند فرودگاه دریایی ۱۰۰ میلیارد دلاری و هتل‌های لوکس در ایلات) و هماهنگی امنیتی (همکاری با نیروهای امنیتی برای حفاظت از گردشگران در مناطق پرترش مانند قدس شرقی) اختصاص یافت. اما در سال ۲۰۲۴ به دلیل جنگ با غزه و افزایش هزینه‌های نظامی مجدد بودجه وزارت گردشگری کاهش یافته است.

یاریو لوین، وزیر گردشگری رژیم اسرائیل، منتقد جدی این کاهش بودجه از طرف دولت است و سعی دارد با جذب سرمایه‌گذار خارجی، مخصوصاً سرمایه‌گذارانی از کشورهای خلیج فارس پس از توافق ابراهیم و توسعه گردشگری پزشکی، صنعت توریسم را احیا کند.

صنعت گردشگری و سرمایه‌گذاران خارجی

تا پیش از ۷ اکتبر ۲۰۲۳، وزارت گردشگری رژیم اسرائیل برای احیا و پیشرفت صنعت توریسم پروژه‌هایی در مناطق مختلف گردشگری رژیم اسرائیل داشت که اکثر آن‌ها از طریق جذب سرمایه‌گذاران خارجی از آمریکا، اروپا، چین و کشورهای حوزه خلیج فارس در حال اجرا بودند، ولی پس از ۷ اکتبر و جنگ غزه با کاهش سرمایه‌گذاری رویرو شد و به کندی در حال اجرا هستند. از مهم‌ترین این پروژه‌ها می‌توان به پروژه‌های زیر اشاره کرد:

- فرودگاه بین‌المللی دریایی، پروژه‌ای ۱۰۰ میلیارد دلاری با مشارکت اروپا و آمریکا برای ساخت فرودگاهی مصنوعی در دریای مدیترانه با ظرفیت پذیرش ۳۰ میلیون مسافر سالانه جهت کاهش تراکم فرودگاه بن‌گوریون و جذب گردشگران ترازینی.
- ساخت هتل‌های لوکس در ایلات، پروژه‌ای ۹۰۰ میلیون دلاری با همکاری امارات پس از توافق ابراهیم، مورت ۳۰۰۰ ساختمان در شهر سفید تل‌آویو به سبک باوهاوس و تبدیل آن‌ها به اقامتگاه‌های فرهنگی و ایجاد موزه معماری مدرن با کمک یونسکو.
- توسعه ماسادا با ساخت تالین‌کلب جدید و مرکز تفسیر دیجیتال برای نمایش محاصره رومیان تا سال ۲۰۳۰ که پروژه‌ای ۵۰ میلیون دلاری با مشارکت سرمایه‌گذاران اروپایی است.
- بازسازی محله یهودیان در اورشلیم قدیم و احیای ۵۰ خانه تاریخی متعلق به قرن ۱۹ با کاربری‌های بوتیک با هدف جذب گردشگران یهودی دیاسپورا.
- گردشگری پزشکی و اکولوژیک در مجتمع دریای مرده با ساخت ۳ هتل جدید ۹۵۰ اتاقه و مرکز درمانی تخصصی برای بیماران‌های پوستی با استفاده از انرژی

وقایع اسرائیلیه

اجتماعی

هفته‌نامه تحلیلی روزنامه فرهیختگان

شماره هجدهم| هفته چهارم خردادماه ۱۴۰۴

FARHIKHTEGANONLINE

در مدیریت هتل‌های لوکس رژیم اسرائیل فعال هستند.

۲. سرمایه‌گذاران خلیج فارس پس از توافق‌نامه‌های ابراهیم، برخی گروه‌های اماراتی و بحرینی در پروژه‌های گردشگری اسرائیل مشارکت کرده‌اند، از جمله این پروژه‌ها می‌توان به هتل ۶ ستاره ایلات اشاره کرد.

۳. سرمایه‌گذاران چینی، چین در حال افزایش حضور خود در بازار گردشگری اسرائیل است و پیش‌بینی می‌شود تا ۲۰۲۷ سهم سرمایه چینی به ۲۵ درصد از این بازار برسد.

۴. سرمایه‌گذاران آمریکایی، ۲۵ درصد هزینه ساخت هتل‌های جدید تل‌آویو توسط این سرمایه‌گذاران تأمین می‌شود، مانند پروژه ۳۵۰ میلیون دلاری Jaffa که توسط سرمایه‌گذاران نیویورکی تأمین مالی شده است.

۵. بانک جهانی در پروژه‌های گردشگری پایدار در کشورهای مختلف مشارکت دارد و در اسرائیل نیز برای توسعه زیرساخت‌های گردشگری همکاری می‌کند. ۶. سازمان جهانی گردشگری (UNWTO)، این سازمان برنامه‌هایی برای توسعه گردشگری پایدار و جذب سرمایه‌گذاری در اسرائیل و سایر کشورها دارد.

سرمایه‌گذاران یهودی دیاسپورا

بعضی سازمان‌های یهودی، مانند National Jewish Fund برای پروژه‌های گردشگری کمک‌های بلاعوض انجام می‌دهند. حدود ۶ درصد هتل‌های شمال سرزمین‌های اشغالی با کمک‌های یهودیان دیاسپورا ساخته شده‌اند.

مدل‌های نوین سرمایه‌گذاری

۱. سرمایه‌گذاری جمعی، از مدل‌های جدید سرمایه‌گذاری در رژیم اسرائیل می‌توان به پلتفرم‌هایی مثل Angels اشاره کرد که امکان مشارکت با حداقل ۵۰,۰۰۰ دلار را فراهم کرده‌اند. ۱۲ پروژه هتلی در ۳ سال اخیر از این طریق تأمین مالی شده‌اند. ۲. سرمایه‌گذاری اسلامی، پس از توافق ابراهیم، اولین هتل حلال با سرمایه اماراتی در حال ساخت است. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۶ ۱۲۰ میلیون دلار سرمایه کشورهای حاشیه خلیج فارس در رژیم اسرائیل برای پروژه‌های گردشگری جذب شود.

صنعت هتل‌های لوکس اسرائیل به آزمایشگاه‌های برای مدل‌های نوین سرمایه‌گذاری تبدیل شده است. در حالی که سرمایه داخلی و یهودیان دیاسپورا ستون فقرات این صنعت هستند، روندهای جدیدی مانند سرمایه‌گذاری اسلامی و مدل‌های جمعی در حال تغییر چهره بازارند. با این حال، ریسک‌های ژئوپلیتیک همچنان مهم‌ترین مانع برای جذب سرمایه‌گذاران محافظه‌کار محسوب می‌شود.

چالش‌های سرمایه‌گذاری

با وجود تمام راه‌ها و شیوه‌های سرمایه‌گذاری در اسرائیل، این امر با ریسک‌ها و چالش‌هایی چون ریسک‌های امنیتی، سیاسی و حقوقی همراه است. ریسک‌های امنیتی، مانند حق پیسه هتل‌های اورشلیم که ۴۰ درصد گران‌تر از استاندارد جهانی است، ریسک‌های سیاسی، ۲۰ درصد سرمایه‌گذاران خارجی پس از ۷ اکتبر ۲۰۲۳ و جنگ غزه پروژه‌ها را متوقف کردند و مسائل حقوقی، دعوای حقوقی بر سر زمین‌ها در ۲۰ پروژه ساخت هتل در این منطقه به دلیل فشارهای بین‌المللی متوقف شده‌است.

پیش از ۷ اکتبر ۲۰۲۳، آمریکا با ۱.۱ میلیون نفر گردشگر ۲۵ درصد، فرانسه با ۸۰۰ هزار نفر ۱۸ درصد و روسیه با ۵۰۰ هزار نفر ۱۲ درصد از بازار گردشگری و توریسم رژیم اسرائیل را به خود اختصاص داده بودند. گردشگرانی از کشورهای دیگر مانند انگلیس، ترکیه و چین نیز در رونق صنعت توریسم رژیم صهیونیستی مؤثر بودند. اما پس از ۷ اکتبر ۲۰۲۳، صنعت توریسم در رژیم اسرائیل با کاهش زیاد گردشگران آمریکایی و اروپایی و افزایش نسبی گردشگران از هند و چین (پروازهای مستقیم جدید) مواجه شد. جنگ در غزه باعث لغو پروازها و کاهش امنیت شد. بسیاری از توره‌ای مسافرتی، به دلیل بیم از درگیری‌های منطقه‌ای، به ویژه نزدیکی مرزهای لبنان و سوریه، به‌طور موقت متوقف شدند.

آینده صنعت توریسم در سرزمین‌های اشغالی

تداوم جنگ در غزه و گسترش آن به لبنان و یمن و ایران و تحریم‌های بین‌المللی سبب کاهش سرمایه‌گذاری خارجی در رژیم اسرائیل شده است. پیش‌بینی می‌شود در صورت توقف جنگ در غزه و دیگر مناقشات رژیم اسرائیل، درآمد گردشگری تا ۲۰۲۸ به ۱۵ میلیارد دلار برسد.

اما تداوم جنگ، صنعت توریسم در رژیم اسرائیل با کاهش درآمد تا ۲۵ تا ۳۵ میلیارد دلار روبه‌رو است و این امر سبب تعطیلی ۶۰ درصد از هتل‌ها در مناطق مرزی می‌شود. صنعت گردشگری اسرائیل به دلیل سیاست‌های جنگ طلبانه نتوانیاده غزه با بحران بی‌سابقه‌ای روبه‌رو شده است. کاهش بودجه، تعلیق پروژه‌ها و اعتراضات فعالان این صنعت نشان می‌دهد که آینده گردشگری اسرائیل به حل مناقشه فلسطین گره خورده است.